

**O GLAGOLSKEM VIDU PRI IZPELJAVI SAMOSTALNIKOV
ZA POIMENOVANJE DEJANJA IN VRŠILCA DEJANJA
V SLOVENŠČINI**

Tatjana Marvin

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Ljubljana, Slovenija

Ključne besede: glagolski vid, slovenščina, samostalniška izpeljanka, glagolnik, vršilec.

Povzetek: Članek obravnava samostalniške izpeljanke iz glagolskih podstav za poimenovanje dejanja (glagolnik na *-je*) in vršilca dejanja (na *-ec*) v slovenščini, pri čemer je posebna pozornost namenjena omejitvam glede glagolskega vida podstave. Članek poskuša osvetliti, kakšno je stanje omenjenih pravil v sodobnem slovenskem jeziku, pri čemer analizira podatke, zbrane v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) in podatkovni bazi korpusa Gigafida.

**ON ASPECT IN EVENTIVE AND
AGENTIVE NOMINALIZATIONS IN SLOVENIAN**

Tatjana Marvin

Faculty of Arts, University of Ljubljana,

Ljubljana, Slovenia

Key words: aspect, Slovene, deverbal nominalization, gerund, agent.

Summary: The paper deals with Slovenian deverbal nominalizations that denote events (gerunds in *-je*) and agents of events (agentive nominalizations in *-ec*), where special attention is paid to aspectual restrictions on the base. The paper tries to highlight the state of the aspect-related derivational rules in the contemporary Slovene language by analyzing data from the Slovene Literary Language Dictionary (Slovar slovenskega knjižnega jezika) and the corpus Gigafida.

1. Uvod

Članek obravnava samostalniške izpeljanke iz glagolskih podstav za poimenovanje dejanja (glagolnik na *-je*) in vršilca dejanja (na *-ec*) v slovenščini, pri čemer je posebna pozornost namenjena omejitvam glede glagolskega vida podstave. V jezikoslovni literaturi zasledimo navedbo, da so izglagolske izpeljanke na *-ec*, ki označujejo vršilca dejanja, praviloma izpeljane iz osnov nedovršnega glagolskega vida, Stramljič Breznik (1992, 1999). Podobno omejitev zasledimo za izpeljanke na *-je*, ki poimenujejo glagolsko dejanje, npr. Bajec (1950), Herrity (2000). Tako imamo *obiskovalca* kot "tistega, ki obiskuje/obišče" in ne morda **obiskalca*, ter *kupovanje* v pomenu "dejanje kupovanja" in ne morda **kupljenje*. Omejitve v povezavi z glagolskim vidom pa niso absolutne, saj imamo pri izpeljankah za vršilca dejanja nekaj izjem (npr. *storilec*), pri izpeljankah za glagolsko dejanje pa so takšne izjeme relativno pogoste (npr. *izlitje*). Članek poskuša osvetliti, kakšno je stanje omenjenih pravil v sodobnem jeziku, pri čemer analizira podatke, zbrane v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) in podatkovni bazi korpusa Gigafida (<http://www.gigafida.net/>) ter vzporedno predstavlja stanje v Trubarjevih besedilih in Kastelec-Vorenčevem slovarju, obravnavano v Vidovič Muha (2019). V drugem razdelku je podan splošni opis obeh tipov izpeljank, tretji in četrti razdelek pa se osredotočata na glagolski vid v izpeljankah ter predstavitev in analizo podatkov.

2. Splošni opis in analiza obrazil

2.1. Obrazilo za vršilca dejanja *-ec*

Slovenska besedotvorna literatura navaja več različnih obrazil, ki označujejo vršilca dejanja. Tako najdemo pri Bajcu (1950) 11 obrazil moškega spola, 2 obrazili ženskega spola ter 1 srednjega spola. Toporišič (1984), ki v nasprotju z Bajec (1950) vključuje tudi prevzete morfeme, navaja 35 obrazil moškega, 16 ženskega in 2 srednjega spola. Podrobno analizo posameznih obrazil za vršilca dejanja ter obravnavo njihove rodnosti najdemo v Stramljič Breznik (1999)¹.

V tem članku se osredotočam na izpeljanke s pomenom vršilca dejanja z obrazilom *-ec*, pri čemer z *-ec* poimenujem celotno skupino, ki v Toporišič (2000) in Stramljič Breznik (1999) obsega naslednja obrazila: *-alec*, *-elec*, *-ilec -ec* ter *-avec*, *-evac*, *-ivec* in *-vec* (pogosto je rabljena okrajšava *-(V)lec*

¹ Po analizi v Stramljič Breznik (1999) prevladujejo pri moškem spolu izpeljanke na *-áč*, *-ilec*, *-álec*, *-átor*, *-ar*, *-êr*, *-ánt*, *-itelj*, *-ec*, pri ženskem spolu izpeljanke z *-a*, *-êla*, *-nica*, *-úlja*, *-áča*, pri feminativih obrazili *-ka* in *-ica*, pri srednjem spolu pa *-álo*.

ali *-(V)vec*) Po analizi v Toporišič (2000) se navedene pripone dodajajo na glagolsko osnovo (tj. koren), npr. *vid+ec*, *čak+alec*, *bran-ilec*, itd. Toporišič (1975) sicer navaja, da se priponsko obrazilo *-lec* na videz dodaja nedoločniški osnovi (*čaka-lec*, *brani-lec*), vendar se nato odloči, da samoglasnik a/i/e priključi k priponskemu obrazilu, kar nam kot obrazilo da *-(V)lec*, ki ga za označevanje celotne skupine uporablja tudi Stramljič Breznik (1999).

Razlika med Toporišič (1975) in Toporišič (2000) je v tem, kje naj potegnemo črto med podstavo in obrazilom za tvorjenje vršilca dejanja – ali je podstava le koren (v tem primeru je obrazilo *-(V)lec* ali *-(V)vec*) ali pa je podstava nedoločniška osnova (v tem primeru je obrazilo *-lec* ali *-vec*). Marvin (2002) zagovarja še nekoliko radikalnejšo analizo, kjer se podstavi priključi še *-l*, tako da v vseh primerih govorimo le o obrazilu *-ec*, ki se lahko dodaja korenu (*vid+ec*) ali deležniku na *-l* (*čakal+ec*). Pri veliki večini tovrstnih izglagolskih izpeljank se namreč samoglasnik v pripomi *-(V)lec* popolnoma ujema s tematskim vokalom glagola. Poleg tega obstajajo v slovenščini tudi druge izglagolske izpeljanke iz deležnikov, npr. take, kjer se samostalniško obrazilo dodaja trpnemu deležniku (*varovan-ec*, *varovan-je*), Toporišič (2000), Herrity (2000)².

O vlogi in izvoru *-l* v priponskem obrazilu se sprašujeta že Bajec (1950) ter Stramljič Breznik (1999). Bajec trdi, da so se v obrazila *-lec* in *-vec* zlike tri različne tvorbe in da je prvotno stanje praktično nemogoče ugotoviti. V prvi skupini Bajec (1950 I: 110) navaja *nomina agentis* na *-Vlec* (*nosilec*, *letalec*, *šivalec* itd.), ki naj bi bile izpeljane iz pridevnikov iz glagolske osnove na *-av* ali *-iv* z dodajanjem pripone *-ec* (*igrav* – *igravec* po vzorcu *ušiv* – *ušivec*). V drugo skupino uvršča tvorbe iz opisnega deležnika na *-l*, ki jim dodamo *-ec* (*osamelec*, *pogorelec*, *prišlec*, itd.). Za tretjo skupino pa Bajec (1950 I: 111) domneva, da je tam *-l* kot del obrazila prišel iz tvorjenk srednjega spola na *-(a)lo* in *-(i)lo* preko prenosa pomena sredstva ali orodja (*zijalo*, *motovilo* > *zijalec*, *motovilec*). Pri omenjenih tvorjenkah srednjega spola na *-(a)lo* in *-(i)lo* je Bajec (1950 I: 27) mnenja, da gre za tvorbo iz opisnih deležnikov na *-l*. Stramljič Breznik v glavnem povzema Bajčevo ugotovitve, pri čemer *-l* dodaja pripomi za tvorjenje samostalnika *-(V)lec* in ne morda glagolski podstavi. S sinhronega vidika lahko potrdimo Bajčevo ugotovitev iz 1950, da so v današnjih *nomina agentis* na *-ec* zlike različne tvorbe in da jih lahko (z nekaj izjemami) poenostavljeno opišemo preko formule [koren + *ec*] ali [opisni deležnik na *-l* + *ec*] (podobno kot v Marvin 2002).

² Tudi v italijanščini npr. so samostalniške izpeljanke za vršilca dejanja tvorjene iz trpnega/preteklega deležnika (*giocato* 'igrati-deležnik' > *giocatore* 'igralec').

2.2. **Obrazilo za poimenovanje dejanja –je**

Bajec (1950) podaja analizo tvorjenja glagolnika s pripono *-je* iz trpnih deležnikov na *-t* ali *-n* (imenuje jih tudi glagolski samostalniki oz. *nomina actionis*), npr. *imetje, vnetje, branje, sejanje*, itd. Zanimivo je opažanje, da se glagolnik tvori iz trpne oblike, tudi če glagol sam žive oblike za trpnik nima, npr. neprehodni glagol (*vstajanje*) ali povratni glagol (*vesti se – vedenje*). Bajec (1950) nadalje ugotavlja, da je glagolnik poleg prvotnega pomena razvil še druge pomenske odtenke: nosilec dejanja (*bitje*); kraj, kjer se dejanje godi (*domovanje*), posledico, proizvod, predmet ali učinek glagolskega dejanja (*cvrtje "ocvrta jed", branje "berivo, čtivo", vezenje "vezeno"*); prenos pomena (npr. *gibanje* v pomenu "delovanje skupine ali skupina za doseg nekega cilja").

Herrity (2000) podobno kot Bajec analizira glagolnike na *-je* kot sestavljene iz trpnega deležnika na *-t* ali *-n* ter pripone *-je*. Kot zanimivo izpostavlja dejstvo, da so glagolniki izpeljani praviloma iz nedovršnega vida, pri čemer pa je trpna oblika v slovenščini praviloma tvorjena iz dovršnega vida. Toporišič (2000) po drugi strani trpnega deležnika kot dela obravnavanih glagolnikov ne prepoznava, temveč navaja naslednja obrazila srednjega spola: *-nje, -(a)nje, -(á)nje, -enje, -ênje, -tje*.

3. **Glagolski vid podstave pri izpeljankah na –ec**

V sodobni literaturi najdemo opis, da je podstava tovrstnih tvorjenk nedovršni glagol (Stramljič Breznik 1992, 1999). Če ponazorimo na primeru besede *zmagovalec* – tu se v sodobni slovenščini besedotvorni morfem dodaja izključno na nedovršno osnovo glagola *zmagovati*, saj druge možnosti nimamo, npr. dodajanje na dovršno osnovo glagola *zmagati* bi nam dalo nesprejemljivo tvorjenko **zmagalec*³. Pomen izpeljanke *zmagovalec* pa je kljub nedovršni osnovi pravzaprav dovršen v smislu, da beseda pomeni "tisti, ki zmaga" (npr. *zmagovalec tekme*), tj. da je impliciran najmanj en zaključen zmagovalni dogodek. Včasih dobimo tudi dvoumni pomen, kjer lahko izpeljanka nosi pomen "tisti, ki je vršilec dejanja v nekem trenutku" (npr. *V morju smo videli več plavalcev (tj. ljudi, ki so plavali), V parku so sprehajalci (tj. ljudje, ki se sprehajajo)*); ali pogosteje "tisti, ki se pogosto ali poklicno ukvarja s dejavnostjo, ki jo označuje glagol" (*Bil je plavalec na dolge proge, Po poklicu je prevajalec/preiskovalec/varilec/sprehajalec psov*). Večina glagolov, ki tvori

³ Beseda *zmagalec* je v SSKJ zabeležena kot starinska sopomenka besede *zmagovalec*.

izpeljanke na *-ec*, se ravna po pravilu glede nedovršne podstave tvorjenke (Stramljič Breznik 1992, 1999), v SSKJ je takšnih glagolov približno 800. Pri tej skupini izpeljank nimamo možnosti za tvorjenje iz dovršne osnove: *zaplavalec, *preplavalec, *preiskalec, *prevedelec, *zvarilec, itd.

Izjema so tvorjenke, ki so izpeljane iz dovršne osnove. V SSKJ najdemo naslednje primere: *izvršilec*, *kupec*⁴, *premagalec* (v pomenu "zmagovalec", starinsko), *rešilec* (v pomenu "rešitelj", starinsko), *storilec*, *vlomilec*. Beseda *rešilec* se danes uporablja izključno v pomenu "rešilni avto" (za vršilca dejanja imamo besedi *rešitelj* ali *reševalec*), beseda *premagalec* pa je zastarela in se namesto nje rabi *zmagovalec*. Ostale izpeljanke imajo izpričano rabo tudi v korpusu Gigafida: *izvršilec* (56 pojavnic), *kupec* (156.806), *vlomilec* (13.793), *storilec* (35.886). Izpeljanka *izvršilec* ima še dve drugi obliki, ki se pojavljata pogosteje: izpeljanko na nedovršni osnovi *izvrševalec* (815) ter *izvršitelj* (3.950). Podobno najdemo pri besedi *kupec* sorodne izpeljanke na nedovršni osnovi *nakupovalec* (1.047), *odkupovalec* (1.570), *zakupovalec* (6) in *kupovalec* (10). Izpeljanki *vlomilec* in *storilec* vzporednih izpeljank na nedovršni osnovi nimata (*vlamljalec, glagol *storiti* nima nedovršnika), najdemo pa v korpusu besedo *storitelj* (9), ki je SSKJ ne navaja. Poleg omenjene skupine iz SSKJ najdemo v korpusu še besedo *vložilec* (1)⁵.

Iz zgodovine slovenskega besedotvorja (Vidovič Muha 2019) je razvidno, da pravilo glede glagolskega vida drži v Trubarjevem besedilu Cerkovna ordninga iz leta 1564, kjer so vršilci dejanja (35 primerov) tvorjeni iz nedovršne besedotvorne podstave, le izjemoma pa iz dovršne (primeri iz Vidovič Muha (2019): *prisegavec*, *spravljavec*, *preganjavec*, *maščavec*, *delavec*). Drugače je v Kastelec-Vorenčevem slovarju iz konca 17. in začetka 18. stoletja, kjer je obrazilo *-vec* možno ob podstavi vseh glagolov, ne glede na vidskost ali tvorjenost (primeri iz Vidovič Muha (2019): *oblizavec*, *odgovorjavec*, *ogledavec*, *zaničavec*, *obljubavec*, *prepisavec*, *prisegavec*, *končavec*, *izprašavec*). V sodobni slovenščini bi ti primeri bili izpeljani iz nedovršne osnove, npr. *ogledovalec* (namesto *ogledavec*), *prepisovalec* (namesto *prepisavec*) itd.

⁴ Beseda *kupec* je izpeljana iz korena *kup-* ter besedotvornega korena *-ec*, ki se v nasprotju z ostalimi navedenimi primeri tukaj prilepi na glagolski koren brez tematskega vokala *-i-* ter obrazila *-l* (**kupilec* ne obstaja). Ker je glagol *kupiti* dovršen (kljub temu, da je nesestavljen), privzemam, da je beseda *kupec* izpeljana iz dovršne osnove.

⁵ V SSKJ najdemo še naslednje izpeljanke iz dovršne osnove (v oklepaju navajam število zadetkov v korpusu Gigafida): *pogorelec* (8), *preživelec* (19), *zakasnelec* (1), *zaposnelec* (10), *zbesnelec* (0). Te izpeljanke se ne nanašajo na vršilca dejanja, temveč označujejo nosilca lastnosti pridevnika, ki je izpeljan iz deležnika na *-l*, npr. *pogorela hiša*, *preživeli potniki*, itd. V omenjenih primerih gre za netožilniške glagole, pri katerih osebek nosi udeležensko vlogo prizadeto (in ne vršilec dejanja).

Za izpeljanke na *-ec*, ki označujejo vršilca dejanja, lahko zaključimo, da so v sodobni slovenščini razen izjemoma (tip *storilec*) izpeljane iz nedovršne osnove. Četudi so v zgodovini jezika obstajale izpeljanke na dovršni osnovi, kot npr. *prepisavec* ali *ogledavec*, danes te niso več sprejemljive in tudi ne korpusno izpričane (**prepisalec*, **ogledalec*, **zmagalec*, itd.). Treba je tudi poudariti, da imajo izjeme iz dovršne osnove – ko te obstajajo – visoko število pojavnic v korpusu (npr. *kupec*, *vlomilec*, *storilec*).

4. Glagolski vid podstave pri izpeljankah na *-je*

4.1. Pregled literature

Osnovni pomen glagolnika je glagolsko dejanje (npr. *branje*, *govorjenje*, *pisanje* v pomenu dejanj branja, govorjenja, pisanja), a je glagolnik poleg prvotnega pomena razvil še druge pomenske odtenke, glej razdelek 2.2. Bajec (1950) navaja, da so bili glagolniki v prvotnem pomenu glagolskega dejanja izpeljani le iz nedovršnih glagolov. Po naliki pa je jezik že zelo zgodaj začel delati glagolnik tudi iz dovršnih glagolov, npr. starocerkvenoslovanski *dviženje*, *kosnovenije* itd. V prvotnem pomenu glagolniki tudi niso imeli množinske oblike, kar se ohranja tudi v sodobnem jeziku pri tvorjenkah, ki imajo le prvotni pomen (npr. *vpitje*, *klečanje*, *zavidanje*, itd.).

Nadalje Bajec ugotavlja, da so tvorjenke iz dovršnikov v davnini bile izjema in je jezik načeloma izražal dovršeno glagolsko dejanje z nedovršnikom (npr. *darovanje*, *odpuščanje grehov* itd.)⁶. A po naliki je bilo tvorjenih vedno več perfektivnih glagolnikov, ki pa so imeli naslednje lastnosti, Bajec (1950): redko so bili rabljeni za označevanje kraja (npr. *jetje* v pomenu "ječa"), njihov najbolj pogost pomen je učinek dejanja ali (konkretizirano) stanje po dovršenem dejanju, npr. *razdrtje* kot "razvalina, luknja v obleki", *pomanjkanje* "revščina", *pozdravljenje* "pozdrav", *prepričanje* "stanje po tem, ko se je kdo prepričal", *prežganje* "prežgana moka" itd. Bajec je mnenja, da za slovenščino velja analiza v Belić (1901), ki za tvorbe z dovršnikov (npr. *zedinjenje*, *uničenje*, *osvobojenje*, itd.) postavlja trditev, da vsebujejo stanje kot rezultat izvršenega glagolskega dejanja (tj. da imajo rezultativen pomen). Bajec povzema Belićev sklep z naslednjimi besedami "...jezik ne trpi tvorb za oznako dovršenega glagolskega dejanja, ako le-te ne pomenijo tudi rezultata tega dejanja in imajo zatorej samostalniški pomen. Če pa katero drugo obrazilo pove prav toliko, potem ljudstvo le redko rabi dovršni glagolnik" (Bajec, 1950: 16).

⁶ Primerjaj z analizo pomena besede *zmagovalec* v razdelku 3.

Podobno analizo kot v Bajec (1950) najdemo v Herrity (2000), kjer je zapisana trditev, da so glagolniki praviloma tvorjeni iz nedovršnikov, a možni tudi iz dovršnikov. Včasih obstajata dve tvorjenki z različnim glagolskim vidom, npr. *ločenje/ločevanje*.

Iz zgodovine slovenskega besedotvorja (Vidovič Muha, 2019) razberemo, da so se izpeljanke za glagolsko dejanje na *-je* tvorile tako iz nedovršnih kot tudi dovršnih glagolov. V Trubarjevem besedilu Cerkovna ordninga je najti veliko primerov z dovršniško podstavo, npr. *premag-a-(nje)*, *preklic-a-(nje)*, *pokop-a-(nje)*, *odvez-a-(nje)*, *odloč-e-(nje)* itd. Vidovič Muha (2019) pripisuje možnost tvorbe iz dovršnih glagolov težnji v Cerkovni ordningi po čim večji ohranitvi vseh morfoloških sestavin podstavnega glagola ter po čim manjši premenilnosti glasov. V sodobnem knjižnem jeziku se pri tvorjenju glagolnika – kjer je ta tvorljiv – takšni podstavi dodajajo drugačna obrazila, npr. ničto obrazilo, *-a*, itd. (*poklicanje* v pomenu "poklic" je v sodobni slovenščini *poklic*; *ukazanje* je danes *ukaz*, itd.). Podobno stanje ugotavlja Vidovič Muha v Kastelec-Vorenčevem slovarju, kjer se besedotvorni pomen lahko pojavlja ob kateri koli glagolski podstavi, ne glede na glagolski vid ali druge posebnosti (prevzetost, narečnost). Včasih je glagolnik sopomenka samostalnika z ničtim ali kakšnim drugim obrazilom (npr. sopomenke *odpis-ø* in *odpisanje*, *bram-ba* in *branjenje*)

4.2. Analiza podatkov glede na glagolsko predponsko obrazilo

V slovenščini velja, da so nesestavljeni glagoli razen nekaj izjem v nedovršnem vidu (*pisati*), iz njih izpeljani sestavljeni glagoli z glagolsko predpono pa dovršni (*prepisati*), če med slednje ne štejemo glagolov, ki so rezultat sekundarne imperfektivizacije (*prepisovati*)⁷. V tem prispevku se osredotočam izključno na glagolnike iz dovršnih glagolov, tvorjenih z glagolsko predpono, pri čemer glede pomena glagolskih predpon sledim tipologiji v Šekli (2016) (razdelek 4.2)⁸. V nadaljevanju analiziram pojavnost dovršnih samostalniških izpeljank na *-je* na primerih s predpono *iz-/z-/s-* ter predpono *po-* (razdelek 4.2.1 in 4.2.2). Iz analize podatkov rabe v sodobni slovenščini, izpričane v korpusu Gigafida, izhaja ugotovitev, da

⁷ Herrity (2000) navaja najbolj pogoste nesestavljene glagole, ki so dovršni: plačati, končati, počiti, nehati, zmagati, srečati, kupiti, lotiti se, javiti, pičiti, pustiti, rešiti, veleti, skočiti, pokoriti, spremiti, stopiti, storiti, trčiti, treščiti, dejati, pasti, sestiti, leči, seči, reči, vreči, jeti, dati, skopiti, posoditi, menjati.

⁸ Šekli (2016) dopolnjuje in sistemizira tipologijo pomenov glagolskih predpon sestavljenih glagolov v slovenščini, ki je sicer obravnavana v delih številnih jezikoslovcev (Miklosich 1883, Ramovš 1952, Bajec 1959, Toporišič 2000, Vidovič Muha 1993, Merše 1995, Krvina 2015 ter Krvina (2018)).

lahko v slovenščini tvorimo glagolnike iz dovršnih glagolov s predponami z vsemi tremi osnovnimi pomeni, pri čemer so nekateri podpomeni za tvorbo manj dovzetni ali nedovzetni (4.2.3).

Šekli (2016) razlikuje tri osnovne pomene glagolskih predpon v slovenščini: krajevni pomen, vrsto glagolskega dejanja ter dovršnost. Tako lahko npr. glagolska predpona *v-* izraža krajevni pomen 'v notranjost noter' pri glagolu *vstopiti*, inkohativno glagolsko dejanje pri glagolu *vžgati* ter dovršnost pri glagolu *vsejati*. Pri predponah s krajevnim pomenom je sicer krajevni slovarski pomen predpone oslavljen, a še vedno ohranjen; tu dobimo pomene kot npr. 'na površino, gor' (*naložiti*), '(od spodaj) navzgor, gor' (*vzdigniti*), 'narazen' (*raznesti*) in druge (glej Tabelo 1). Pomeni, ki so povezani z vrsto glagolskega dejanja (preneseni krajevni, delno oslavljeni, izpraznjeni slovarski pomeni glagolskega dejanja), se nanašajo na potek dejanja (npr. začetek, konec, trajanje, enkratnost, ponavljalnost) ali količino glagolskega dejanja (majhna, velika, polna mera, razmeščenost), npr. inkohativni, začetnostni pomen *vžgati*, *prižgati*, terminativni pomen *odpeti*, *izdelati*, itd. V zadnji sklop sodijo predpone, ki izražajo le slovnično dovršnost, npr. predpona *na-* pri glagolu *napisati*. V teh primerih imata nesestavljeni nedovršnik (*pisati*) ter sestavljeni dovršnik (*napisati*) enak slovarski pomen in se razlikujeta le v glagolskem vidu. Tipologijo pomenov glagolskih predpon povzemam v Tabeli 1.

Tabela 1: Pomeni glagolskih predpon v slovenščini, prirejeno iz Šekli (2016)

Krajevni pomen		Vrsta glagolskega dejanja		Dovršnost
v(n)/u- 'v notranjost, noter'	v-stopiti	inkohativni	v-žgati	v-sejati
na- 'na površino, gor'	na-ložiti	saturativni inkohativni delimitativni	na-liti, najesti se na-četi na-gniti	na-pisati
vz-/v-/z-/s- 'navzgor, gor'	vz-digniti	inkohativni	vz-ljubiti	vzrasti ≥z-rasti
iz-/z-/s-, vi- 'iz notranjosti, ven'	iz-/vi-gnati	terminativni	iz-delati	iz-ruvati
s(n)-/sə/z- 'navzdol, dol'	sn-eti			
pri- 'v bližnino, zraven'	pri-nesti	delimitativni inkohativni	pri-peti pri-žgati	
o(b)- 'okoli,	ob-iti	inkohativni	ob-ležati	o-zeleneti

okrog'	o-kopati			
o(b)- 'stran, proč'	ob-glaviti			ob-nemoči
u- 'stran, proč' 'dol'	u-bežati u-pasti			u-krasti
o(t)/o(d)- 'stran, proč'	od- skočiti	terminativni	od-peti	
do- 'v bližino, zraven'	do-speti	terminativni	do-reči	
pre- 'skozi' 'preko, čez' 'z mesta na mesto'	pre-bosti pre- plavati pre-nesti	intenzivni perdurativni inkohativni	pre-greti pre-spati pre- govoriti	pre-vrtati
po- 'po površini'	po-tresti	distributivni delimitativni inkohativni	po-skakati, po-za-preti po-čakati po-gnati	po-kazati
raz-/z-/s- 'narazen'	raz-iti se raz-nesti	intenzivni inkohativni terminativni	raz-boleti se raz-veseliti raz-soditi	raz-trgati
s(n)/sə-/z- 'skupaj'	sn-iti se z-brati			s-treti
za- 'zadaj'	za-iti za-ložiti za-kriti za-piti	inkohativni delimitativni terminativni	za-peti za-kričati za-daviti	
pod- 'spodaj'	pod- staviti			
nad- 'zgoraj'	nad- zidati			
pred- 'spredaj'	pred- ložiti			

4.2.1. Predponsko obrazilo *iz-/z-/s-*

V tem razdelku analiziram pojavnost samostalniških izpeljank na *-je* iz dovršnika na primerih s predpono *iz-/z-/s-*. Najprej navajam možne osnovne pomene in podpomene glagolske predpone skupaj s primeri glagolov, ki jih najdemo v Šekli (2016). Nato predstavim, kateri od glagolnikov, izpeljanih iz omenjenih dovršnih glagolov, so prisotni v SSKJ ter njihovo število

pojavnice v korpusu Gigafida skupaj s primerom iz korpusa. V nadaljevanju so predstavljeni glagolniki iz dovršnih glagolov, ki jih najdemo v korpusu Gigafida, a niso zabeleženi v SSKJ; pri vsakem je naveden tudi eden od primerov iz korpusa.

Šekli (2016) za predpono *iz-/z-/s-* navaja naslednje osnovne pomene in podpomene⁹:

- a) krajevni pomen 'iz notranjosti, ven': neprehodno: izpasti, izlesti, izteči, izpluti, iziti, izstopiti; prehodno: izgnati, izbosti, izvesti, iznesti, izdolbsti, izpreči, izžeti, izbiti, izliti, izpiti, izdihniti, izriniti, iztahniti, iztisliti, izgovoriti, izložiti, izstreliti, izvabiti, izbrati, izgnati, izkopati, izrezati, izprati;
- b) pomen glagolskega dejanja: terminativni pomen: izvesti, izbrisati, izklesati, izsekati, iztesati, izkovati, izdelati; ablativni pomen: izposoditi, izprositi, izsiliti, izbojevati, izpeti se, izgoreti, iznoretiti se, izčistiti, izmisliti, izsušiti, izmeriti, izučiti, izstradati, izkazati;
- c) dovršni pomen: skaziti, spačiti, izprazniti, izbruhati, izključiti, izpljuvati, izruvati, izbrisati.

Pri glagolski predponi *iz-/z-/s-* so vse tri skupine zastopane precej enakomerno; pri vseh treh se dovršni glagolniki pojavljajo z več kot 50 % glagolov s seznama. Pri glagolih s krajevnim pomenom predpone najdemo v SSKJ naslednje primere dovršnih glagolnikov: izgnanje, izplutje, izrezanje. Ti trije imajo izpričano rabo tudi v korpusu Gigafida: izgnanje (4) npr. *do izgnanja iz raja*, izplutje (594) npr. *izplutje na široko morje*, izrezanje (26) npr. *izrezanje dela črevesa in mehurja*. V korpusu pa najdemo tudi nekatere druge dovršne glagolnike, ki jih SSKJ ne navaja: izbitje (20) npr. *izbitje zoba*, izvezenje (1) npr. *izvezenje monograma v perilo*, izdolbenje (4) npr. *izdolbeneje skalnih stolpov*, izžetje (2) npr. *izžetje resnice*, izlitje (1555) npr. *izlitje kurilnega olja*, izpitje (55) npr. *izpitje do dna*, izdihnjenje (1) npr. *smrt z izdihnjenjem duše*, izrinjenje (38) npr. *izrinjenje s ceste*, iztisljenje (17) npr. *po iztisljenju tekočine iz plodov*, izvabljenje (1) npr. *izvabljenje, sklicevanje na logiko*, izbranje (3) npr. *izbranje med naslednjimi storitvami*, izkopanje (3) npr. *pri arheoloških izkopanjih*, izpranje (1) npr. *izpranje ali razdeljevanje blaga z rezanjem ali ustekleničenjem*. Po številu zadetkov v korpusu najbolj izstopajo izlitje (1555), izplutje (594), izpitje (55) ter izrinjenje (38) (od teh je le *izputje*

⁹ Zapis posameznih glagolov je poenostavljen – zaradi lažjega branja so izbrisana diakritična znamenja pri posameznih glagolih. Pri varianti *z-/s-* gre za dvojnični zapis *iz-* (npr. *izruvati/zruvati*), ne za samo predpono.

prisotno v SSKJ). Od 29 dovršnikov iz Šekli (2016) ima kar 16 od njih (55 %) v korpusu izpričane glagolnike iz dovršne osnove.

Ko predpona izraža vrsto glagolskega dejanja v terminativnem pomenu, v SSKJ glagolnikov ne najdemo. V korpusu najdemo naslednje pojavitve: izdelanje (2) npr. *z izdelanjem ocen vseh vrst ogroženosti*, izbrisanje (55) npr. *izbrisanje moje vasi*, izklesanje (2) npr. *vodno silo, ki je bila potrebna za izklesanje take soteske*, izkovanje (1) npr. *arheološka izkovanja*, izsekanje (6) npr. *zaradi izsekanja gozda*.

Ko predpona izraža vrsto glagolskega dejanja v ablativnem pomenu, najdemo v SSKJ naslednje dovršne glagolnike: izsiljenje, izbojevanje, izčiščenje, izstradanje. Ti imajo tudi izpričano rabo v korpusu: izsiljenje (21) npr. *izsiljenje priznanja*, izbojevanje (13) npr. *izbojevanje svobodnih ozemelj*, izčiščenje (57) npr. *tehnično izčiščenje zakona*, izstradanje (71) npr. *izstradanje prebivalstva*. V korpusu se poleg omenjenih pojavljajo še: izpetje (7) npr. *izpetje stisnjenega pogona*, izgoreenje (4) npr. *pri izgorenju litra bencina*, izsušenje (4) npr. *izsušenje oči*, izmerjenje (2) npr. *oropani temeljne pravice do zunanje strokovne presoje testnega izmerjenja*, izkazanje (6) npr. *zahteva po izkazanju spoštovanja tej ustanovi*. Podobno kot v primerih s krajevnim pomenom pripone so tudi v tej skupini glagolniki iz dovršnikov rabljeni bolj pogosto (a z relativno nizko pojavnostjo), kot bi to pričakovali glede na njihovo pojavljanje v SSKJ – od 21 (7 terminativnih, 14 ablativnih) dovršnikov iz Šekli (2016) ima 14 od njih (5 terminativnih, 9 ablativnih, skupaj 67%) v korpusu glagolnike iz dovršne osnove.

Pri glagolih z dovršnim pomenom predpone v SSKJ ne najdemo nobenega glagolnika na *-je*. Nekoliko drugačno sliko nam kaže raba – v korpusu Gigafida se namreč ti glagolniki pojavljajo v naslednjem številu: izpraznjenje (129), npr. *izpraznjenje telefona*; izbruhanje (1) npr. *zaužitje in izbruhanje*, izpljuvanje (6) *posoda za izpljuvanje*, izruvanje (16) npr. *izruvanje zoba*, spačenje (6) npr. *od silnega spačenja in razuzdanosti ljudstva*. Od 8 dovršnikov na seznamu jih ima glagolnike iz dovršne osnove 5 (63 %).

4.2.2. Predponsko obrazilo *po-*

V tem razdelku analiziram pojavnost dovršnih samostalniških izpeljank na *-je* na primerih s predpono *po-*. Podatki so predstavljeni na enak način kot v prejšnjem razdelku.

Šekli (2016) za predpono *po-* navaja naslednje osnovne pomene in podpomene:

- a) krajevni pomen predpone, tj. distributivni pomen 'razmeščeno po površini': potresti, polito, posoliti, popisati, posipati, pobruhati, posedeti, poležati, pohoditi; osebkovo distributivni: poleči, pomreti, pomrzniti, posahni, pozaspati, pocepati, popadati, poskakati; predmetno distributivni: pokrasti, pogristi, poklati, pobiti, poskriti (se), pobesiti, podaviti, podušiti, poizgubiti, poklatiti, poklestiti, pokuriti, poloviti, pomoriti, pomožiti, postoriti, postreliti, poženiti, pokrpati, poplačati, poropati, postreljati, požagati, porezati, posekati, potrgati, pozobati, pobrati; pozapreti, pozakleniti;
- b) delimitativni pomen v smislu razmeščenost dejanja v prostoru ali času, tj. na raznih mestih ali v raznih časih, posledično v majhni meri: poklečati, poležati, posedeti, posmejati se, pospati, postati (postojim), počakati, pomoliti se, pomuditi se, pobrskati, poigrati se, pokramljati, ponagajati, povohati, popihati, poplesati, potipati; inkohativni pomen: ponesti, poleteti, pognati;
- c) dovršni pomen: ponesti, pomolsti, pozebsti, poteči, povleči, požreti, popiti, poiti, ponoreti, poleteti, pordeti, počistiti, pogasiti, pohvaliti, pokvariti, porabiti, posušiti, potratiti, potrošiti, povabiti, pokljukati, posrkati, pokazati, poklicati, popeljati, popljuvati, posrebat, požgati, posejati, pojesti¹⁰.

Pri glagolah s krajevnim pomenom predpone najdemo v SSKJ le en primer glagolnika iz dovršnika: pobitje. Le-ta se pojavi tudi v korpusu Gigafida: pobitje (21) npr. *pobitje živali in ljudi*. V korpusu se pojavlja več dovršnih glagolnikov kot v SSKJ; tu najdemo naslednje glagolnike iz dovršnikov: potresenje (1) npr. *sladkor v prahu za potresenje*, politje (86) npr. *politje s tekočino*, popisanje (1) npr. *gre za manifestno obliko popisanja zidov francoskega paviljona*, posutje (34) *posutje s pepelom*, pohojenje (2) npr. *morebitno pohojenje 100 kilogramov težkega uporabnika*. Pri osebko distributivnih glagolah najdemo: pomrtje (1) npr. *pred nedavnim množičnim pomrtjem čebel*, pomrznjenje (14) npr. *pomrznjenje ključavnice*. Pri predmetno distributivnih najdemo: pokurjenje (1) npr. *za pokurjenje 320*

¹⁰ V članku privzamem pomensko razporeditev, kot je predlagana v Šekli (2016), pri čemer je potrebno poudariti, da se porajajo vprašanja o utemeljenosti nekaterih uvrstitev glagolov. Nekateri od glagolov, ki so pri Šekliju uvrščeni pod kategorijo dovršnega pomena (c), bi lahko bili uvrščeni drugače, npr. glagol *popeljati* bi morda sodil bolj upravičeno v skupino (b) inkohativni pomen, glagol *popljuvati* pa v skupino (a) distributivni. Glagol *pozobati* je uvrščen pod krajevni pomen (predmetno distributivni), a bi morda bolj sodil v skupino (c) dovršni. Podobno je z glagolom *požagati* - v kontekstu, ko požagamo le eno drevo, je njegov pomen dovršni (c) in ne predmetno distributivni. Ker ti pomisleki ne vplivajo bistveno na osnovno ugotovitev pričujočega članka, jih trenutno puščam ob strani.

kalorij, pokrpanje (4) npr. *finančne zaplate za pokrpanje izgube*, poplačanje (9) npr. *poplačanje vseh vlagateljev*, požaganje (3) npr. *požaganje enega samega drevesa*, posekanje (6) npr. *ob posekanju enega drevesa*, potrganje (3) npr. *po potrganju cvetov in plodov*, pobranje (1) npr. *k polnjenju proračuna s pobranjem kazni*. V krajevnem pomenu najdemo v korpusu primere dovršnih glagolnikov pri 15 glagolih od skupaj 47 glagolov s seznama v Šekli (2016), kar predstavlja 32 %, pri čemer je potrebno poudariti, da je pogostost pojavljanja večinoma nizka (manj kot 10 pojavníc).

Ko predpona izraža vrsto glagolskega dejanja v delimitativnem ali inkohativnem pomenu, v SSKJ glagolnikov iz dovršnih glagolov ne najdemo. Tudi v korpusu razen redkih izjem tu dovršnih glagolov praktično ne najdemo: delimitativno posedenje (1) npr. *lepo urejen prostor za posedenje*, inkohativno poganje (1) *pognanje korenine v zemljo*. Tu je potrebno dodati, da je vir edinega primera besede *posedenje* neznaní avtor na internetu, vir edinega primera besede *pognanje* pa neznaní novinar iz revije Hopla. Od 20 dovršnikov na seznamu v Šekli (2016) imata dovršne glagolnike v korpusu le 2 (10 %), vendar le vsak po en primer v nelektoriranih besedilih, kar lahko smatramo za zanemarljivo.

Pri glagolih z dovršnim pomenom predpone v SSKJ ne najdemo nobenega glagolnika s predpono *po-*. V korpusu najdemo po nekaj primerov z zelo nizkimi frekvencami: povlečenje (4) npr. *pri povlečenju katetra*, popitje (6) npr. *po popitju vroče tekočine*, pordenje (1) npr. *kot hitre kapljice pomagale proti pordenju oči*, počiščenje (12) npr. *počiščenje nekaterih prostorov*, pogašenje (1) npr. *po pogašenju ognja*, pokvarjenje (1) npr. *izmaličenje, pokvarjenje*, porabljenje (1) npr. *porabljenje*, potratenje (1) npr. *potratenje*, posrkanje (13) npr. *posrkanje normalnih nujnih mineralov iz hrane*, pokazanje (1) npr. *pokazanje s prstom na zmagovalca*, posejanje (2) npr. *posejanje hitrorastočih zelnatih enoletnic*, pojejenje (1) npr. *"pojejenje" polnjenih školjk*.¹¹ Od 30 glagolov na Šeklijevem seznamu ima glagolnike iz dovršnikov v korpusu 12 glagolov (40 %), a večina z le redkimi pojavitvami. Še največ primerov najdemo pri glagolnikih posrkanje (13) in počiščenje (12) ter popitje (6) in povlečenje (4). Vsi ostali pa se pojavljajo le v zanemarljivih 1–2 primerih, pri čemer je mnogokrat izpričana posebna raba. Pri besedah *pokvarjenje, porabljenje* ter *potratenje* gre za iztočnice gesel v križankah (revija Hopla, Dnevnik), kar pomeni, da so bile ustvarjenje (s strani neznanega novinarja) za namen definicije rešitve, ki jo v križanko vpiše bralec – rešitev v rabi predstavljajo knjižne

¹¹ V korpusu se pojavi tudi beseda *poklicanje* (12), vendar le v pomenu "poklic" in ne kot "dejanje klicanja".

besede, ki niso glagolniki iz dovršnih glagolov, tj. *okvara, poraba, potrata*. Pri primeru *pojedanje* neznan internetni avtor z rabo navednic že sam opozarja na nenavadnost tvorjenke.

4.2.3. Splošni zaključki glede dovršnih glagolnikov s predpono *iz-/z-/s-* in *po-*

V SSKJ se glagolniki iz dovršnikov z obravnavanima predponama pojavljajo izjemno redko; pojavijo se le pri 8 glagolih od 155 glagolov na Šeklijevem seznamu (pri približno 5 % glagolov). Drugačno je stanje v korpusu Gigafida, kjer je raba sicer pogostejša, vendar je v splošnem število pojavnic glede na velikost korpusa relativno nizko ali zanemarljivo.

Iz analize podatkov rabe v omenjenem korpusu lahko sklepamo, da govorci v sodobni slovenščini, sicer v izrazito omejenem obsegu, tvorimo glagolnike iz dovršnikov s predponami vseh treh osnovnih pomenov – krajevnim pomenom, pomenom vrste glagolskega dejanja ter pomenom dovršnosti. Pri glagolski predponi *iz-/z-/s-* so vse tri skupine zastopane precej enakomerno; pri vseh treh se dovršni glagolniki pojavljajo z več kot 50 % glagolov s seznama v Šekli (2016), nekateri od teh dovršnih glagolnikov imajo tudi več deset (*izpitje, izrinjenje, izstradanje, izpraznjenje*) ali več sto zadetkov (*izlitje, izplutje*). Drugačna slika se kaže pri izpeljavi iz glagolov s predpono *po-*. Tu se kaže bolj izrazita razlika med krajevnim pomenom in drugima dvema pomenoma (vrsta glagolskega dejanja, dovršnost), saj sta zadnja dva za tvorbo glagolnikov iz dovršnih glagolov dovezna bistveno manj oz. razen nekaterih izjem celo nedovzetna. Medtem kot ima s krajevnim pomenom približno tretjina glagolov s Šeklijevega seznama glagolnike iz dovršnikov izpričane (tudi več deset pojavnic, npr. *politje, posutje*), pri pomenu vrste glagolskega dejanja (delimitativni in inkohativni pomen) takšnih glagolnikov praktično ne najdemo. Pri glagolih, kjer predpona ob izpostavljanju pomenskih sestavin, navzočih že v nepredponskem nedovršniku, izraža zlasti dovršnost, sicer dovršne glagolnike najdemo v 40 % primerov, a le z zanemarljivo pojavnostjo v korpusu Gigafida (največ 13 pri besedi *posrkanje*).

Tendenca, da glagoli s predpono z delimitativnim in inkohativnim podpomenom ne tvorijo dovršnikov, se kaže tudi pri glagolih z drugimi predponami, ki pa zaradi omejenega obsega pričujočega članka na tem mestu niso podrobno obravnavani. Inkohativni kot npr. *vzljubljenje, vztrepitanje, prebledenje, zasmrdenje, zaplavanje* so brez zadetkov v korpusu, prav tako delimitativni *zaječanje, zapetje* (v pomenu "peti"), *zašumenje* in *zagrmenje*. Vsekakor bi bila v prihodnosti dobrodošla

podrobnejša analiza in primerjava med glagolniki iz različnih sestavljenih glagolov.

5. Zaključek

V članku so obravnavane samostalniške izpeljanke iz glagolskih podstav za poimenovanje dejanja (na *-je*) in vršilca dejanja (na *-ec*), pri čemer je bila posebna pozornost namenjena omejitvam glede glagolskega vida podstave; praviloma se obe skupini izpeljank tvorijo iz osnov nedovršnega glagolskega vida, Bajec (1950), Stramljič Breznik (1992, 1999), Herrity (2000). Pri obravnavi se članek opira na podatke iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) ter podatkovne baze korpusa Gigafida, vzporedno pa predstavlja tudi izsledke iz analize Trubarjevih besedil in Kastelec-Vorenčevega slovarja, Vidovič Muha (2019).

Za izpeljanke na *-ec*, ki označujejo vršilca dejanja, članek ugotavlja, da so v sodobni slovenščini z nekaj izjemami (kot npr. *storilec*) izpeljane iz nedovršne osnove. Četudi so v zgodovini jezika izpeljanke na dovršni osnovi, kot npr. *prepisavec* ali *ogledavec*, obstajale, danes v korpusu niso več zaznavne (**prepisalec*, **ogledalec*, **zmagalec*, itd.). Kaže, da govorniki izpeljank iz dovršne osnove po naliki ne tvorijo, četudi bi bile v principu možne. Izjeme iz dovršne osnove, ko te obstajajo, pa imajo relativno visoko število pojavnosti v korpusu (npr. *kupec*, *vlomilec*, *storilec*).

Drugačno stanje se kaže pri izpeljankah na *-je*, ki označujejo dejanje. V SSKJ se glagolniki, tvorjeni iz dovršne osnove, pojavljajo zelo redko. V korpusu Gigafida pa je raba glagolnikov iz dovršnikov pogostejša – od analiziranih primerov s predpono *iz-/z-/s-* jih ima v korpusu kar 50 % vsaj en zabeležen glagolnik iz dovršnika, s predpono *po-* pa 30 %, vendar gre – razen pri nekaj primerih z več sto ali več deset pojavnostmi – večinoma za majhno frekvenco pojavljanja (manj kot 10 pojavnosti), še posebej pri predponi *po-*.¹² Iz analize omenjenega korpusa je razvidno, da govorniki v sodobni slovenščini, sicer v omenjenem obsegu, tvorijo glagolnike iz dovršnih glagolov s predponami z vsemi tremi osnovnimi pomeni – krajevnim pomenom, pomenom vrste glagolskega dejanja ter pomenom dovršnosti. Nekateri podpomeni vrste glagolskih dejanj (delimitativni in inkohativni pri predponi *po-*) ter dovršni pomen (pri predponi *po-*) so za tvorbo iz dovršne osnove manj dovtetni; v korpusu najdemo tu le nekaj osamljenih, zanemarljivih pojavitev: dovršni glagolniki so mnogokrat

¹² V članku so obravnavane pojavnosti v korpusu Gigafida (<http://www.gigafida.net/>). Naslednji korak pri raziskavi je obravnavanje posameznih pojavnosti in njihovega razmerja do števila glagolnikov v korpusu Gigafida v.2.0 (<https://www.clarin.si/noske/>) ter testiranje rojenih govorcev slovenščine o sprejemljivosti obravnavanih tvorjenk iz dovršne osnove.

rabljeni kot iztočnice za gesla v križankah (*potratenje, porabljenje*) ali pa se pojavljajo v nelektoriranih besedilih neznanih avtorjev, ko govorec želi poudariti dovršnost glagolskega dejanja kot besedotvornega izhodišča (*pobranje, pojedenje*).

Literatura / References

- Bajec, Anton. (1950). *Besedotvorje slovenskega jezika I. Izpeljava samostalnikov* [Vocabulary of the Slovenian language I. Derivation of nouns]. Ljubljana: ZRC SAZU. (In Slovenian.)
- Bajec, Anton. (1959). *Besedotvorje slovenskega jezika IV: Predlogi in predpone* [Vocabulary of Slovenian IV: Suggestions and Prefixes]. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik. (In Slovenian.)
- Belić, Aleksandar. (1901). *Zur Entwicklungsgeschichte der slavischen Deminutiv- und Amplificativsuffixe*. Leipzig: Breitkopf & Härtel. (In German.)
- Gigafida, korpus pisne slovenščine [Gigafida, a corpus of written Slovene] URL: <http://www.gigafida.net/> (accessed April 4, 2019). (In Slovenian.)
- Krvina, Domen. (2015). *Glagolski vid v sodobni slovenščini* [Verbal vision in modern Slovene]: Doktorska disertacija. Ljubljana. (In Slovenian.)
- Krvina, Domen. (2018). *Glagolski vid v sodobni slovenščini 1. Besedotvorje in pomen* [Verbal vision in modern Slovene 1. Vocabulary and meaning.]. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. (In Slovenian.)
- Marvin, Tatjana. (2002). *Topics in the Stress and Syntax of Words*. Cambridge, MA: MIT Working Papers in Linguistics.
- Miklosich, Franz. (1883). *Vergleichende Grammatik der slavischen Sprachen: IV. Syntax*. Wien. (In German.)
- Merše, Majda. (1995). *Vid in vrstnost glagola v slovenskem knjižnem jeziku 16.stoletja* [The appearance and the veracity of the verb in Slovene literary language of the 16th century]. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. (In Slovenian.)
- Ramovš, Fran. (1952). *Morfologija slovenskega jezika* [Morphology of the Slovenian language]. Ljubljana: DZS. (In Slovenian.)
- Slovar slovenskega knjižnega jezika* [Dictionary of Slovenian literary language] [Elektronski vir]. (2014). Anton Bajec et al. (Eds.). Ljubljana: Založba ZRC, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. (In Slovenian.)
- Stramljič Breznik, Irena. (1992). *Izglagolske izpeljanke s pomenom vršilca dejanja* [Verbal derivatives with the meaning of the doer]. In *Slavistična revija* [Slavistic magazine], 40, No 4. 411-427. (In Slovenian.)
- Stramljič Breznik, Irena. (1999). *Prispevki iz slovenskega besedoslovja* [Contributions from Slovenian Vocabulary]. Maribor: Slavistično društvo Maribor. (In Slovenian.)
- Šekli, Matej. (2016). *Pomeni glagolskih predpon v slovenščini* [Meaning of verb prefixes in Slovenian]. In *Philological Studies*. XIV/1. 273-287. (In Slovenian.)

- Toporišič, Jože. (1975). *Izpeljava slovenskih samostalnikov* [Derivation of Slovenian nouns]. In *Linguistica*, 40. 241-256. (In Slovenian.)
- Toporišič, Jože. (1984). *Slovenska slovnica* [Slovenian grammar]. Maribor: Založba Obzorja Maribor. (In Slovenian.)
- Toporišič, Jože. (2000). *Slovenska slovnica* [Slovenian grammar]. Maribor: Založba Obzorja Maribor. (In Slovenian.)
- Vidovič Muha, Ada. (1993). *Glagolske sestavljenke – njihova skladenjska podstava in vezljivostne lastnosti* [Verb puzzles – their syntactic lining and binding properties]. In *Slavistična revija* [Slavistic magazine], 41, No 1. 161–192. (In Slovenian.)
- Vidovič Muha, Ada. (2019). *Iz zgodovine slovenskega besedotvorja* [From the history of Slovene vocabulary]. Ljubljana: Znanstvena založba UL FF. (In Slovenian.)